Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

18 октябрь, чоршанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. **№ 202 (1204)**

МЕТАЛЛ БЎЛАКЛАРИ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

17 октябрь куни Бекободдаги «Ўзметкомбинат» акционерлик ишлаб чиқариш бирлашмасида металл парчалари ҳамда қора ва рангли металлар чиқитларини тайёрлаш, қайта ишлашга топшириш масалаларини назорат қилиш ва мувофиқлаштириш Республика комиссиясининг мажлиси бўлди. Мажлисни Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошқарди.

Комиссия мажлисида Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши Раисининг, Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳокимларининг ўринбосарлари, вазирликлар ва идораларнинг, Республикадаги бошқа ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисда таъкидланганидек, шу йилнинг тўққиз ойида маҳаллий ҳокимият органларининг, кўпчилик вазирликлар, идоралар, ташкилотлар раҳбарлари ва ходимларининг куч-ғайратлари туфайли қимматли иккиламчи хомашё белгиланганидан кўпроқ тайёрланди ва қайта ишлаш учун топширилди. «Ўзметкомбинат» акционерлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бир маромда ишлаши таъминланганй учун уларга миннатдорлик билдирилди. Бирлашма ана шу иккиламчи хомашё ҳисобидан қурилишни, кон-қазилма саноатини, Республика халқ хўжалигининг бошқа кўплаб тармоқларини металл маҳсулотлари билан бир маромда таъминлай олади. Натижада Ўзбекистон халқ хўжалиги учун жуда кўп миқдордаги маблағ тежаб қолинади.

Шу билан бир вақтда металл парчалари топшириш бўйича топшириқлар бажарилишини таъминлай олмаган бир неча вазирлик ва идораларнинг раҳбарлари ҳақли равишда танқид қилинди. Уларга қолоқликни бартараф этиш йўллари таклиф этилди.

Мажлис иштирокчиларига қиш бошлангунига қадар 1995 йил учун белгиланган ҳажмдаги металл парчаларини тайёрлаш ва топшириш, келгуси йил учун бу соҳада ўз имкониятларини белгилаб олиш тавсия қилинди.

Комиссия мажлисида Бош вазир ўринбосари Ю. Пайгин иштирок этди.

(ЎзА).

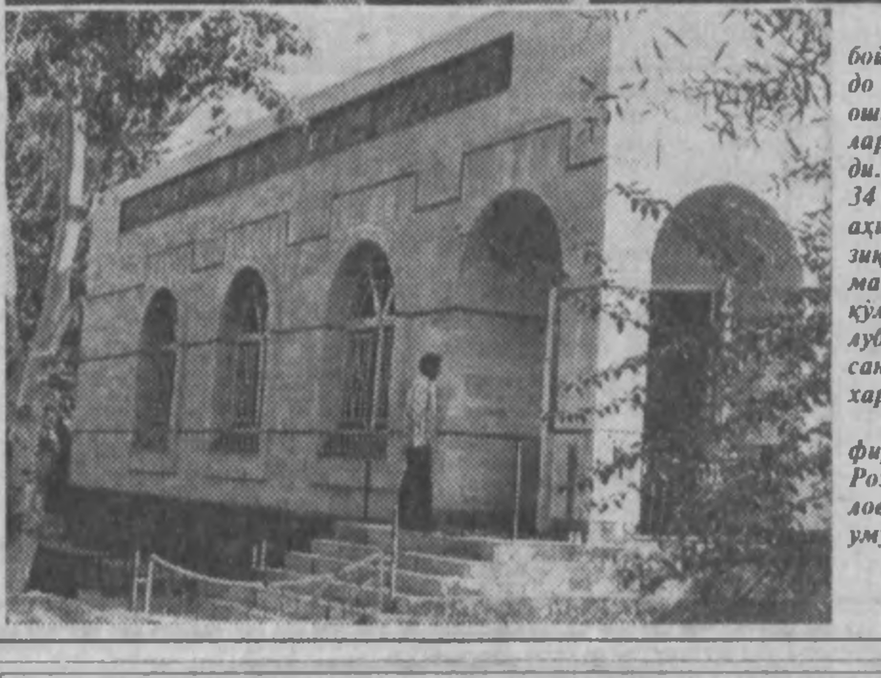

Бешариқ туманидаги «Туронбой» хусусий ишлаб чиқариш савдо фирмаси жамоаси амалга ошираётган ишлар ҳақида кишилар мамнуният билан сўзлашади. Бунинг боиси бор, албатта. 34 киши меҳнат қилаётган бу аҳил жамоага Равшанжон Розиқов бошчилик қилаётир. Фирма дурадгор-усталарининг моҳир қўллари билан ясалган миллий услубдаги эшик-деразалар, сўрилар, сандиқлар сифатлилиги туфайли харидоргир бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Туронбой» фирмаси бошлиғи Равшанжон Розиқов уста Қурбонали Қобилов билан; фирма дўконининг умумий кўриниши.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ
олган суратлар.

МИСР КИНОСИ ҲАФТАЛИГИ

Республика Кинематографчилар уюшмаси жаҳон киносининг 100 йиллиги ва ўзбек киносининг 85 йиллигига бағишлаб кўплаб тадбирлар ўтказмоқда. Ўзбекистонлик кино муҳлисларини жаҳон киносанъати янгиликлари билан таништириш шулар жумлисидандир.

16 октябрь куни Республика Киночилар уйида Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси фан ва таълим маркази билан Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси томонидан ташкил этилган Миср киноси ҳафталиги бошланди. Анжуманнинг очилиш маросимида Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси раиси Малик Қаюмов ва Миср Араб Республикасининг мамлакатимиздаги муваққат ишлар вакили Абдулғани Муҳаммад Абдулғани сўзга чиқди. Улар киноҳафталикни ташкил этишдан мақсад халқларимизни янада яқинлаштириш, маданият соҳасидаги алоқаларни кенгайтиришдан иборат эканини таъкидлашди. Ҳафталик «Эл арагуз» фильмини намойиш этиш билан бошланди.

Ҳафталик мобайнида намойиш этиш учун олтита фильм танлаб олинган. Улар ўзбекистонлик томошабинларни Миср халқи ҳаёти билан яқиндан таништиришга имкон беради. Шуниси қувончлики, тез орада Мисрда ҳам ўзбек киноси ҳафталиги ўтказилади.

(ЎзА).

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

17 октябрь куни «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясида Ўзбекистон Республикаси билан Нидерландия қироллиги ўртасида ҳаво алоқаларини йўлга қўйиш ва ҳаво транспорти соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим имзоланди.

Мазкур битим мамлакатларимизнинг ҳаво алоқаси соҳасидаги ҳамкорлигини янада ривожлантиришни кўзда тутади.

(ЎзА).

ШАҲАРНИНГ БАЙРАМИ

Қадимий Самарқанднинг 2525 йиллик тўйи муносабати билан 21-28 октябрда «Самарқанд шаҳри кунлари» ўтказилади. Шодиёналар дастурида, жумладан, Алишер Навоий музейи, Рудакий майдони, «Фолксваген» салони, «Турон» банки ҳамда теннис кортининг тантанали очилиши, байрамона безатилган шаҳар кўчаларида савдо ярмаркаларини ташкил этиш кўзда тутилган. Байрамнинг асосий тантаналари Регистон майдонида ўтади.

(ЎзА).

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

Урганчда Хоразм вилояти фаоллари йиғилиши бўлди. Уни вилоят ҳокими М. Жуманиёзов бошқарди. Йиғилишда қишлоқ хўжалик ишларини якунлаш, чорва қишловига тайёргарлик, келгуси ҳосил учун пухта замин яратиш каби долзарб масалалар муҳокама қилинди. Туман ҳокимлари ва тегишли тармоқ раҳбарларининг шу ҳақдаги ахбороти тингланди.

Йиғилишда даладаги пахтани сўнгги чаноғигача йиғиштириб олиш, ҳосилдан бўшаган ерларни сифатли шудгордан чиқариш, шоли ҳосилини ўриб олишни янада жадаллаштириш, буғдой экилган майдонларга дастлабки ишлов беришни тезроқ якунлаш зарурлиги таъкидланди. Бу борада сусткашликка йўл қўяётган хўжаликлар ҳам борлигига эътибор қаратилди.

Йиғилишда кузги-қишки дала юмушларини сифатли ўтказиш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

(ЎзА).

• «Оқ олтин» — 95

ЯККАБОҒЛИКЛАР МАРРАГА ЕТДИ

Қашқадарё вилоятининг Яккабоғ тумани деҳқонлари пахта тайёрлаш режасини бажарди. Мамлакатга 20 минг тоннадан кўпроқ қимматбаҳо саноат хомашёси етказиб берилди. Туман пахтакорлари барча ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш, кузги-қишки дала юмушларини муваффақиятли ўтказиш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН ТОЛАСИ — ХОРИЖГА

Хонқа тумани пахта тозалаш заводи янги мавсум пахтасидан салкам икки минг тонна юқори сифатли толанинг дастлабки туркумини истеъмолчиларга жўнатди. Тола юкланган вагонларга Америка, Европа, Осиё мамлакатларининг ўндан кўпроқ манзиллари ёзилган.

(ЎзА).

РЕСПУБЛИКАДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1995 ЙИЛ 17 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ФОИЗ ҲИСОБИДА)

биринчи устун — вилоятлар, иккинчи устун — бир кунда терилган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён

Андижон	**0,36**	**107,37**
Хоразм	**0,49**	**101,18**
Наманган	0,90	98,10
Фарғона	0,86	95,53
Навоий	1,10	93,13
Бухоро	0,78	91,90
Тошкент	1,16	85,23
Қашқадарё	1,24	85,10
Қорақалпоғистон Республикаси	0,66	77,91
Сурхондарё	1,00	77,67
Самарқанд	1,13	76,60
Сирдарё	1,28	73,32
Жиззах	1,10	71,88
Республика бўйича	**0,93**	**86,95**
1994 йилда	1,26	80,86

ЭЛЕКТР КОМБАЙН ЯРАТИЛДИ

«Булунғур» агросаноат фирмаси бош директори ўринбосари, техника фанлари номзоди О. Шоввозов электр билан ишлайдиган комбайн яратди. «Ск-5» русумли комбайн негизида яратилган электр двигателли бу машина ёрдамида соатига 5 тонна ғалла янчиб олинади. Унинг воситасида беда уруғи, нўхат, мош сингари экинлар қаторида маккажўхори донини ҳам янчиб олиш мумкин.

Электр комбайн фермер хўжаликлари ва томорқа эгаларига айниқса қўл келади.

ДЕҲҚОНЛАРГА ЁРДАМ

Навоий машинасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси вилоят деҳқонлари ва чорвадорлари оғирини енгил қилмоқда. Корхона мутахассислари қишлоқ хўжалиги техникаси турли қисмларини таъмирлашда уларга ёрдам бериш билан бирга омоч тишлари, сув қувурлари ҳам тайёрлаб беряпти. Бирлашмада халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга ҳам катта аҳамият берилаётир. Бу ерда чиқарилаётган «Десна» кир ювиш машиналари ва бошқа уй-рўзғор буюмлари харидорга манзур бўлмоқда.

(ЎзА).

ФЕРМЕРЛАР УЮШМАЛАРГА БИРЛАШИШМОҚДА

Сирдарё вилоятида деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмалари тобора кўпаймоқда.

Сайхунобод, Оқолтин, Мирзабод туманларида вилоятда биринчилардан бўлиб деҳқон-фермерларнинг туман уюшмалари ташкил этилди. Бу янги ташкилот ҳисобланиб, унда 3 киши ишлайди. Уюшма қишлоқ тадбиркорларининг фаолиятига техник ва иқтисодий кўмак беришга хизмат қилади. Фермерлар эса уюшмага даромадларининг миқдорида пул ўтказиб туришади.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Биротиам танқид натижасиз қолмайди

«АВВАЛО, ИСЛОҲОТЛАРНИНГ МОҲИЯТИНИ ТУШУНИШ КЕРАК

(«ХАЛҚ СЎЗИ», 1995 ЙИЛ, 2 АВГУСТ)

Мақолада Бухоро вилоятининг айрим туманларида иқтисодий ислоҳотлар оқсаётганлиги ҳақида сўз юритилганди. Яқинда бу хусусда Ромитан туманидаги агрофирма бошқаруви раиси А. Кўзиевдан жавоб олинди:

«Туман агрофирмаси қайд қиладики, мақолада кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланди. Мақола агрофирма йиғилишида агрофирма бошқаруви аъзолари, бош мутахассислари, жамоалари иштирокида муҳокама қилинди.

Йиғилишда туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Э. Л. Ражабов қатнашди.

Масала юзасидан туман агрофирмаси бошқаруви раиси А. Кўзиев мақолада қўйилган вазифалар, уларнинг бажарилишини таъминлаш ва содир этилган камчиликларни бартараф этиш йўллари ҳақида батафсил гапирди. Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, бозор илмини пухта эгаллаб олиш, мулкни эгасига бериш шу куннинг муҳим вазифаларидан бири эканлиги таъкидланди.

Қишлоқларда кичик ва хусусий корхоналарни кўпроқ очишга эришиш,уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш давлат сиёсати даражасидаги устивор йўналиш эканлиги алоҳида қайд этилди ва шунга бевосита амал қилиб бориш зарурлиги кўрсатилди.

Масала юзасидан агрофирманинг қарори қабул қилинди ва мақолада кўтарилган вазифалар юзасидан тадбир ишлаб чиқилди ҳамда тасдиқлаб олинди.

Қарорга мувофиқ «Шўрча» ҳиссадорлик жамияти раиси Муяссаров Қаҳрамон, «Қалай-Чорбоғ» ҳиссадорлик жамияти раиси Бақоев Камол чорва маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга топширишда қолоқликка йўл қўйганликлари учун эгаллаб турган вазифаларидан озод этилди.

Ислоҳотларни амалга оширишда локайдликка, бепарволикка йўл қўйганлиги учун «Шўрча» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Б. Ғаффоров, «Қалай-Чорбоғ» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси И. Жабборовларга ҳайфсан, йўл қўйган камчиликлари, бошоқли дон экинларидан жуда паст ҳосил олганлиги, бу соҳадаги топшириқни бажаришни уддалай олмаганлиги учун «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Н. Исматуллаевга қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди.

Э. Хўжаев номли, «Зарафшон», «Қўрғон-Ромитан», «Янгиобод» жамоа хўжаликларининг собиқ раислари ва бош ҳосилотлари ўз лавозимларидан бўшатилганликлари инобатга олиниб, бу хўжаликларнинг янги тайинланган бошқарув раислари О. Ашуров, И. Комилов, Г. Рамазоновлар огоҳлантирилди.

Қишлоқда иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусийлаштиришни тезлаштириш, ерни ўз эгасига топшириш, кичик ва қўшма корхоналарни кўпайтириш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг таннархини пасайтиришга эришиш; ерларнинг унумдорлигини оширишни таъминлаш, аҳолини ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилиш каби вазифаларнинг бажарилишини таъминлаш хўжалик раҳбарларига, мутахассисларига, агрофирма бош мутахассисларига ва мутасадди ташкилот раҳбарларига топширилди.

Ҳар бир раҳбар ходимнинг ислоҳот тамойилларини пухта ўрганишлари, унга амал қилишлари, ўз билим савияларини доимо ошириб боришлари бозор иқтисодиёти шароитида жуда муҳим вазифалардан бири эканлиги таъкидланди».

ТАҲРИРИЯТДАН: мақолада Олот, Жондор, Ғиждувон туманлари ҳам танқид қилинганди. Афсуски, ушбу туманларнинг раҳбарлари оғизга талқон солгандек сукут сақламоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БАЁНОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 18 октябрдан бошлаб айирбошлаш шаҳобчаларида валюта айирбошлаш операцияларини амалга оширишнинг қуйидаги тартибини белгилайди:

— Шу йил 17 октябрда Ўзбекистон Республикаси валюта биржасида ўтказилган савдони ҳисобга олган ҳолда сотиш курси 1 АҚШ доллари учун 34,5 сўмни ташкил этади;

— Тижорат банклари аҳолининг эркин айирбошланадиган валютага бўлган талаби ва таклифидан келиб чиқиб, валюта айирбошлаш курсини Марказий банк белгилаган курсдан 15 фоиз доирасида ошириш ёки камайтиришлари мумкин;

— Валюта сотишда номинал қийматнинг 20 фоизи миқдорида воситачилик ҳақи олинади;

— Эркин айирбошланадиган валюта воситачилик ҳақини ҳисобга олган ҳолда аҳолидан сотиш курси бўйича воситачилик ҳақисиз харид қилинади.

РЕСПУБЛИКА ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси валюта биржасида 1995 йил 17 октябргача бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклар иштирок этди.

Сотув ҳажми 26,98 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 34,50 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 18 октябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади. *)

1 Австралия доллари	**26,16**
1 Австрия шиллинги	**3,45**
1 Англия фунт стерлинги	**54,31**
10 Бельгия франки	**11,80**
1 Голландия гульдени	**21,68**
10 Греция драхми	**1,48**
1 Дания кронаси	**6,26**
1 АҚШ доллари	**34,50**
1 Миср фунти	**10,16**
1 Ирландия фунти	**55,48**
1 Исландия кронаси	**0,53**
10 Испания песети	**2,81**
100 Италия лираси	**2,15**
1 Канада доллари	**25,81**
1 Қувайт динори	**115,04**
100 Ливви фунти	**2,15**
1 Германия маркаси	**24,27**
1 Норвегия кронаси	**5,52**
10 Португалия эскудоси	**2,30**
1 Сингапур доллари	**24,19**
1000 Туркия лираси	**0,68**
1 Финляндия маркаси	**8,02**
1 Франция франки	**6,95**
1 Швеция кронаси	**4,97**
1Швейцария франки	**29,90**
1 ЭКЮ	**44,63**
10 Япония иенаси	**3,43**
1000 Россия рубли	**7,65**
1 Эстония кронаси	**3,03**
1000 Украина карбованеци	**0,20**
1 Латвия лати	**64,49**
1 Литва лити	**6,63**
1 Қозоғистон тенгеси	**0,56**
1 Молдова лейи	**7,61**
1000 Беларусь рубли	**3,00**

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

• Қуйи ҳокимият бўғинларида

ТОҒЛИКЛАР ТАНТИ БЎЛИШАДИ

Республикамизда «Маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонун қабул қилингач, уларнинг фаолият доиралари кенгайиб, янги мазмун ва маъно касб этди. Шу боис жойлардаги фуқаролар йиғини маҳаллий ҳокимиятларнинг муҳим таянч бўғинига айланди. Мухбиримиз Қўшработ туманидаги Жўш қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Абдусаид Эсирғанов билан ана шу хусусда суҳбатлашди.

— Маълумки, сиз бошчилик қилаётган фуқаролар йиғини таркибидаги қишлоқлар асосан тоғли ҳудудда жойлашган. Табиийки, тоғликларнинг турмуш тарзи, шароити ўзига хос. Ушбу омиллар ишларингизни янгича ташкил этишда қийинчиликлар туғдирмаяптими?

— Жўш қишлоқлари, дарҳақиқат, азим Нурота тоғи тизмалари этагида маржондек сочилиб кетган. Тоғлар орасида яшашнинг гашти ўзгача. Лекин мавжуд табиий шароит тоғлиқларнинг олдига бир талай қийинчилик ва муаммоларни кўндаланг қўядики, улар ҳамиша ана шу мушкулотларни бартараф этиб яшашлари керак. Бу ҳол бизнинг фуқаролар йиғинимиз ҳудудидаги қишлоқларда истиқомат қилаётган аҳолиға ҳам тааллуқли. Гўшамиз асосий коммуникация тармоқларидан анча йироқда. Хусусан, темир йўлга чиқиш учун 100 километр, ҳаво йўллари хизматидан фойдаланиш учун 150 километр масофани босиб ўтишимиз лозим бўлади. Қишлоқларимизга ҳали саноат кириб боргани йўқ. Мустақиллик шарофати туфайли энди-энди унинг илк куртаклари пайдо бўлаяпти.

Хуллас, шу сингари муаммолар ҳамма борада, жумладан, фуқаролар йиғини ишини ташкил этиш ва жонлантиришда ҳам қийинчиликлар туғдириши, табиий. Аммо қўл қовуштириб қараб ўтирган билан масала ўз-ўзидан ҳал бўлиб қолмайди. Биз ўз фаолиятимизни ана шундай маҳаллий шароитлар ҳамда омилларга мос равишда ташкил этишга интилаяпмиз. Қолаверса, туман ҳокимияти ҳам ҳар томонлама кўмак қўлини чўзаяпти. Натижада бир талай хайрли тадбирларни амалга оширдик. Илгарилари қишлоқ советлари номигагина фаолият кўрсатарди. Шўролар тузумига хос бўлган бюрократия иллати ҳатто ана шу идораларда ҳам чуқур томир отган эди. Оқибатда улар билан халқ ўртасида жарлик пайдо бўлганди. Бизнинг энг катта ютуғимиз шуки, қишлоқ фуқаролар йиғини ташкил этилгандан буён ўтган қисқа вақт ичида халққа яқинлашиб, одамлар билан яқиндан алоқа ўрнатдик. Бу эса ишларимизни ҳаётий мезонлар асосида қураётганимиздан далолат беради.

Ҳудудимиздаги мавжуд икки минг саккиз юз хўжаликда 18,5 минг аҳоли истиқомат қилади. Қишлоқларимизда 17 та ўрта ва тўлиқсиз мактаб бор. Уларда бир неча минг нафар ёшлар таълим олишади. Қишлоқларимизда маданий-маиший нуқталар, гузарлар қуришга ҳаракат қилаяпмиз. Бу борада дастлабки ҳаракатларни бошлаб қўйдик. Ободончиликка алоҳида эътибор бераяпмиз. Энг катта орзуимиз қишлоқларимизга саноатни олиб кириш. Агар шу мақсадимиз рўёбга чиқса, ишсизлар, айниқса, бекорчи ёшларни фойдали меҳнатга жалб этишимизга имкон туғилар эди. Чунки тоғли қишлоқларда иш ўринлари чекланган, ишсизлик эса энг катта ижтимоий муаммо саналади.

— Қишлоқ фуқаролар йиғини аҳоли билан бевосита мулоқотлар ўтказаяптими?

— Туман ҳокимияти раҳбарлигида маҳаллаларда ҳар кварталда қишлоқ аҳли билан учрашувлар ўтказиб турилибди. Унда туман ташкилот ва муассасалари етакчилари ҳам иштирок этади. Аҳолининг талаб ва эҳтиёжи шу жойнинг ўзида ўрганилади, муаммолар ва айрим масалалар ечими одамлар билан биргаликда муҳокама этилади. Аҳолидан тушган таклиф ва эътирозлар иккинчи учрашувгача тўлиқ ўрганилиб, муаммолар бартараф этилади. Бу эса ортиқча арз ва имкониятларга ўрин қолдирмайди, аҳолининг идорама-идора елиб-югуришига чек қўяди.

Йиғинимиз ҳудудида юз нафарга яқин уруш қатнашчилари яшашади. Биз уларнинг ҳолидан мунтазам хабар олиб турибмиз. Шунингдек, Президентимиз фармонига биноан ижтимоий ночор, боқувчиси йўқ қариялар, ногирон ва серфарзанд оилаларга доимий равишда моддий кўмак берилаяпти. Жумладан, ана шундай тоифадаги 1000 дан зиёд кишига 225 сўмдан 450 сўмгача ёрдам пули улашиб чиқилди. Баҳор айёми арафасида эса Эргаш Жуманбулбул номидаги ижара хўжалиги ва бошқа бир қанча ташкилотлар ташаббуси билан ўша одамларнинг ҳар бирига байрам совғалари тарқатилди.

Қишлоқ фуқаролар йиғини ташаббуси билан кам таъминланган оилаларга 100—150 килограммдан буғдой ажратиш режалаштирилган. Одамлар ўзларининг чекига тушган ғаллани қишлоқларда ишлаб турган тегирмонларда тортиб, унга айлантириб олишаяпти. Бундан ташқари, кўплаб жувозлар ишга тушириб юборилди. Умуман, биз ўз фаолиятимиз давомида аҳоли ижтимоий турмушининг барча қирраларини қамраб олишга ҳаракат қилаяпмиз.

— Абдусаид ака, сиз вазифангиз тақозосига кўра халқнинг иссиқ-совуғидан, оғир-енгилидан бохабар кишисиз. Айтинг-чи, одамларнинг кайфияти қандай? Улар бугунги жараёнга қандай муносабатда бўлишаяпти?

— Биласизми, тоғликлар табиатан танти, бағри кенг, оғир-босиқ ва мулоҳазали бўлишади. Ҳар қандай масалага ҳам ақл кўзи билан қарашади. Ҳукуматимиз юритаётган одил сиесат натижасида уларнинг ҳам ижтимоий онги кун сайин ошиб бораяпти. Бурунги даврдан фарқли ўлароқ, мамлакатимизда кечаётган ҳар қандай жараёнга тоғликлар ҳам фаол муносабатда бўлишаётир. Мисол учун, ўтган йил 25 декабрдаги сайловлар ва референдум бизнинг қишлоқларимизда ҳам зўр уюшқоқлик ва кўтаринки руҳда ўтди. Фуқароларнинг аҳиллиги, қолаверса, номзодларнинг тўғри танлаб олинганлиги туфайли қайта сайловларга ҳожат қолмади. Президант ваколатлари муддатини узайтириш юзасидан умумхалқ Референдуми хусусида ҳам ана шу фикрни айтиш мумкин.

Энг муҳими, одамларнинг кайфияти кўтаринки. Ёшу қари — барча эртанги порлоқ кунимизга ишонч билан қарашаяпти. Ҳозирги мушкулотлар ўткинчи эканлигини яхши билишади. Бу ҳол уларни юксак мақсадларни кўзлаб меҳнат қилишга ундайди.

«Халқ сўзи» мухбири
Ғафур ШЕРМУҲАММАД
суҳбатлашди.

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАДИ

Деярли ҳар куни кўп жойларда — давлат идора, корхона ва ташкилотларида, ҳаттоки хонадонларда республикамиз байроғига кўзингиз тушади. Лекин ана шу байроқларнинг қаерда, қандай тайёрланиши хаёлингизга келганми ҳеч? Халқаро йирик анжуманларда, спорт мусобақаларида юрт байроғини кўтариш бир бахт бўлгани каби уни тайёрлаш ҳам фахрдир.

Тошкентнинг Оқтепа майдони яқинида жойлашган «Оқтепа ва КО» жамоа корхонасида турли ҳажмда республикамиз байроқлари тайёрланади. Бундайин ютуқ ва ишончдан корхона аҳли ҳар қанча фахрланса арзийди.

Мустақиллик, Наврўз каби байрамларда пойтахтимиз ранг-баранг транспорантлар, безаклар ҳисобига янада гўзаллашади. Ана шу гўзалликни яратишда «Оқтепа ва КО» жамоасининг баракали хизмати, ўз ҳиссаси бор.

Япониянинг «Бразер» фирмасининг тўқув дастгоҳлари билан тўлиқ жиҳозланган корхонада болалар ва катталар учун устки трикотаж кийимлар, аёллар халатлари, атторлик маҳсулотлари, кўрпа-ёстиқ жилдлари, чойшаблар, дастурхонлар, сочиқлар каби қирққа яқин турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Маҳсулотларнинг сифатли, харидоргир бўлишига эътибор катта, талаб кучли.

Корхонада 300 дан ортиқ ишчи, асосан хотин-қизлар меҳнат қилишади. Уларнинг ўртача маошлари 900 сўм. Корхона уч миллион сўмдан ортиқ соф даромадга эга.

— Ишларимиз кўнгилдагидек, — дейди корхона бош директори Асрор Нуриддинов. — Биз хом ашёни (бўёқ, тўқув иплари) асосан Россия ва Белоруссиядан, шунингдек Андижон ва Марғилондан келтирамиз. Яқинда Белоруссиянинг Пинск шаҳрида бўлиб, «Полесье» акционерлик жамияти билан хом ашё етказиш бўйича шартнома тузиб келдик.

Дарҳақиқат, излаган имкон, истаган вақт топади.

Алижон АБДУРАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТДА: илғор тўқувчилар Мавжуда Нуриддинова ва Мақсуда Каримова.

В. МИРОШНИЧЕНКО
олган сурат.

ВОСИТАЧИДАН ВОЗ КЕЧИШДИ

Тежамкорлик, ортиқча сарфу ҳаражатлардан воз кечиш, керак бўлса ҳар бир тийиннинг аниқ ҳисобини юргизиш мулкий шаклидан қатъий назар ҳар бир корхона учун давримизнинг ўзига хос белгиларидан бирига айланаётир.

«Нукусгўшт» ҳиссадорлик жамияти маҳсулотлари харидорлар, жумладан, бюджет ҳисобидаги ташкилотлар қўлига Нукус шаҳар озиқ-овқат савдоси бўлими орқали деярли 40 фоиз устама билан етиб борарди. Бу демак, масалан, болалар боғчалари тарбияланувчилари ёки касалхоналардаги беморларга берилиши лозим бўлган гўшт маҳсулотларининг учдан бир қисмидан ортиқроғи йўлда қолиб кетаётган эди.

Яқинда «Нукусгўшт» жамияти шаҳар озиқ-овқат булимининг бу миннатли хизматидан воз кечиб, ўз харидорларига бевосита чиқа бошлади. Натижада корхона ҳисобига 40 фоиз кўпроқ пул келиб туша бошлади, ҳам бюджет ташкилотларининг оладиган маҳсулоти ҳажми 40 фоизга кўпайди.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

КЕЛИШМОВЧИЛИКЛАР БАРҲАМ ТОПДИ

Россия Федерацияси ҳукумати раисининг биринчи ўринбосари Олег Сосковецнинг Кубага ташрифи ниҳоясига етди.

О. Сосковец икки мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларда мавжуд бўлган баъзи келишмовчиликлар барҳам топганини таъкидлади. Шунингдек, у Куба ҳукумати билан Россия Федерацияси энергетика, қишлоқ хўжалиги, рангли металлургия ва бошқа соҳаларда ўзаро ҳамкорлик қилишга келишиб олинганини айтди.

ҚАТЪИЙ ТАЛАБЛАР БИЛАН КУТИБ ОЛИШДИ

Италиядаги «Яшиллар» ҳаракати фаоллари мамлакатга ташриф буюрган ХХР давлат кенгаши раҳбари Ли Пенни «Хитойда ядро синовлари тўхтатилсин!», «Хитой маҳсулотларини сотиб олишни тўхтатишни талаб қиламиз!» каби шиорлар билан кутиб олдилар.

Шунингдек, улар шу йилнинг 21 октябрида мамлакатда Франция ва Хитойнинг ядро синовларига қарши миллий норозилик куни ўтказилажагини маълум қилдилар.

БУТРОС ҒОЛИЙГА МАКТУБ

Покистондаги «Муҳожирлар миллий ҳаракати» номли мухолиф партиясининг кўзга кўринган вакили Алтаф Ҳусайн Карочи шаҳридаги сиёсий тангликни тинч йўл билан бартараф этишда БМТ раҳбарини воситачилик қилишга чақирди.

У Бутрос Ғолийга мактуб йўллаб, мамлакатдаги муҳожирларга қилинаётган тазйиқларга барҳам беришда БМТ ташаббус кўрсатиши кераклигини айтган.

ЧЕТДАГИЛАР ҲАМ ЖАБР КЎРИШГАН

Афғонистон ҳукумати қўшинлари ва «Толибон» қуролли ҳаракати ўртасидаги тўқнашувлар Афғонистон-Эрон чегарасидаги туманларда давом этмоқда.

Маълум бўлишича, чегарадан 10 километр олисда жойлашган Эроннинг Тойбод шаҳри ва шаҳар атрофидаги қатор қишлоқлар урушаётган томонларнинг артиллерия отишмаларидан жабр кўрган.

ОПЕРАЦИЯ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТДИ

Россия ҳукумати мамлакат пойтахтида қўпорувчилар гуруҳи томонидан гаровга олинган Жанубий кореялик сайёҳларни озод қилишга муваффақ бўлди.

Корея Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ушбу операцияни муваффақиятли ўтказгани учун Россия Федерацияси ҳукуматига миннатдорлик билдирди, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси.

УЧ ДЕНГИЗЧИ ҲИБСГА ОЛИНДИ

Япония ҳукумати Токио яқинидаги бандаргоҳларнинг бирида уч нафар россиялик денгизчини ҳибсга олди, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси.

Япония хавфсизлик хизмати ходимлари уларда учта тўппонча ва ўқ-дори борлигини аниқлаган.

БИРИНЧИ ТАРТИББУЗАР

Антарктикадаги Моусон базасида ишлайдиган Австрия фуқароси бу абадий музликлар минтақасидаги биринчи тартиббузар бўлса ажаб эмас.

У бу ердаги иссиқхонада марихуана ўстирган. Экспедиция бошлиғи Жим Хасикнинг айтишича, тартиббузарни топиш унчалик ҳам қийин кечмаган. Чунки, станцияда бор-йўғи 18 киши ишлайди, холос.

ЯНА БИР БОР НОРОЗИЛИК

Ҳиндистон қуролли кучлари вакилларининг йиғилишида мамлакат Бош вазири Нарасимха Рао АҚШ ҳукуматининг Покистонга қурол-яроғ сотиш ҳақидаги қарорига яна бир бор норозилик билдирди.

Нарасимха Рао АҚШ ҳукуматининг ушбу ҳаракати минтақадаги хавфсизликка салбий таъсир кўрсатишини таъкидлади.

ФАВҚУЛОДДА ҚИЙИН ТАШРИФ...

Япония ташқи ишлар вазири Иохэй Коно Тайван Президентининг мамлакатга ташриф буюриш ниятига муносабат билдириб, айни пайтда бу ташрифга розилик бериш Япония ҳукумати учун фавқулодда қийин эканини маълум қилди.

РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, мамлакат раҳбарияти бу ташриф Япония билан Хитой ўртасидаги муносабатларга салбий таъсир кўрсатиши мумкин, деб ҳисобламоқда.

ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА ҲУЖЖАТ

Даккада Бангладеш, Туркманистон ва Эрон мамлакатлари расмий вакиллари амалга ошириладжак ишлар тўғрисидаги протоколни имзолади.

Ушбу ҳужжатга мувофиқ Бангладеш маҳсулотлари Эрон орқали Туркманистонга олиб келинади.

Протоколни Бангладеш савдо вазири Муҳаммад Шамсул Ислом, Туркманистон ташқи иқтисодий алоқалар вазири Меред Ўрозов, Эрон ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий имзоладилар.

ТАКЛИФНИ РАД ЭТДИ

Фаластин миллий маъмурияти раҳбари Ёсир Арафот мамлакатдаги Ҳамас Ислом ҳаракатини келгуси йили Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғи ва Ғазо секторида ўтказиладиган умумий сайловларда қатнашишга таклиф қилди.

Аммо, Ҳамас ҳаракати ушбу таклифни рад этди.

Ҳамас раҳбарлари Фаластин Озодлик Ташкилоти ҳамда Исроил ўртасида имзоланган битим Фаластин халқига ҳеч нарса бермаётгани каби, ушбу сайлов ҳам ижобий натижаларга олиб келмаслигини таъкидлашди.

• Кичик бизнес — иқтисодиётнинг устувор йўналиши

Аввало, мазкур ўсимлик хусусида икки оғиз сўз. Манбаларда кўрсатилишича, бўёнтомир (уни халқимиз «Ширинмия» ҳам деб аташади) ўсимликлар ичида энг қадимгиси ҳисобланиб, у бундан 3-4 минг йиллар аввал ҳам мавжуд бўлган. Ҳозир у асосан Амударё ва Сирдарё қирғоқларида учрайди. Умуман олганда, ер шарида унинг 15 хили мавжуд бўлиб, шундан 7 хили собиқ Иттифоқ ҳудудида ўсади.

ХАРИДОРИНИ КУТАЁТГАН БОЙЛИК

Тошкентдаги кўп тармоқли «Фонд» хусусий фирмаси мамлакатимизда бўёнтомир ўсимлигини қайта ишлайдиган ягона корхона ҳисобланади

Бу ўсимлик ҳақида бобомиз Ибн Сино кўплаб маълумотлар тўплаб, унинг ошқозон, буйрак, жигар, ўн икки бармоқли ичак касалликларига малҳам бўлишлигини исботлаб берган бўлса, машҳур араб табиби Ар-Розий бронхит, астма, сил, қоқшол ва сийдик йўлларини тозалашда муҳим дармондори эканлигини аниқлаб берди.

Замонавий тиббиётнинг тасдиқлашича, у юрак қон-томир ошқозон, ўн-икки бармоқли ичакдаги яраларни даволашда гастрит, гастродуоденит, ревматизм, аллергия, кўз, қулоқ ва оғиз бўшлиқлари ҳамда нафас олиш йўлларини ростлашда, шунингдек, шамоллаш ва тери касалликларини даволашда муҳим дармондори бўлиб хизмат қилади.

Айниқса, бу машҳур ўсимликдан тайёрланган кукунларни Франция, Англия, Америка врачлари тиббиёт соҳасида кенг қўллашмоқда. Яқинда японийлик бир гуруҳ олимлар ушбу ўсимлик таркибидан СПИД касаллигига қарши ишлатиладиган препарат кашф этишди. Бундан ташқари, кўпгина давлатларда ундан крем, шампун, тиш пастаси ва сочни мустаҳкамловчи эритмалар тайёрлашда кенг фойдаланишади. Озиқ-овқат саноатида пиво, квас, кока-кола, пепси кола, каби ундан зиёд турдаги ичимлик ва ширинликларнинг хушбўйлигини оширишда, сигарет ўрнини босадиган сақич ва ҳидлайдиган тамакилар тайёрлашда ҳамда никотинсиз сигаретлар ишлаб чиқаришда жуда қўл келади.

Химия, тоғ-металлургия саноатида унинг самарали фойдаланиш мумкин.

Пойтахтимиздаги кўп тармоқли «Фонд» хусусий фирмаси жамоаси нафақат соғлиқни сақлашда, балки халқ хўжалигида ҳам муҳим аҳамият касб эталиган ана шундай ноёб ўсимликни қайта ишлашни ва уни амалиётга тадбиқ этишни республикамизда биринчи бўлиб йўлга қўйди. Айниқса, бунга фирма заводида бўлган киши тўлиқ амин бўлади. Ишчилардан Владимир Берк, Аваз Рустамбековлар омборлардан ташиб келтирилган хомашёни махсус қирққичларда кесишиб, пешма-пеш қўлда титкилашмоқда. Сўнг идишларга солиниб, бўктириб қўйилмоқда. Икки-уч кун аввал бўктириб қўйилган идишлардаги илдиз ширинликлари филтрланиб, юқори босимда қайнатилаяпти. Ширинликлар иккинчи маротаба филтрдан ўтказилгач, қуюлтирилиб, қиём шаклини олгач, махсус лаборатория таҳлилидан ўтказилиб, катта-кичик ҳажмдаги идишларга жойлаштирилмоқда. Бу ишларни уддалашда Анотолий Сергеенко, Баҳтиёр Тошматовларнинг ҳиссаси катта бўлаяпти.

— Ҳозирча корхонамизда ойига 20 тонна маҳсулот қайта ишланаяпти, — дейди фирма директори Солиҳ Юсупов. — Илдиз ёғи асосан Ҳамдўстлик давлатларига жўнатилиб, эвазига у ердан металл, картон, елим, ҳолва, мебель каби тайёр ва ярим тайёр хомашёлар келтираяпмиз.

— Аслида бўёнтомирни қайта ишлаш корхонасини бунёд этиш ғояси МДҲдаги бир қанча давлатларга хизмат юзасидан қилган сафарим давомида пайдо бўлган эди, — дейди Солиҳ ака. — Чунки кўпгина чет эллик ишбилармонлар ана шу ўсимлик илдизини асосан Украина ва Россия Федерациясидан олиб кетишаркан. Ҳаттоки, бир куни япониялик бир тадбиркор менинг Ўзбекистондан эканлигимни билгач, ахир, бўёнтомир сизларда ўсадику, наҳотки, уни қайта ишлайдиган корхона очиб, ўзларинг сотишни йўлга қўя олмасаларинг? Бунинг устига унинг жаҳон бозоридаги нархи ҳам фалон пул туради» деб қолди. Шу-шу бўлди-ю, бўёнтомирни қайта ишлайдиган корхона очиш фикри менга тинчлик бермай қўйди. Бу борада жаҳон маркетинг хизмати кўрсаткичларини ўрганиб чиқишимга тўғри келди. Ҳақиқатан ҳам дунё бўйича бундай маҳсулот турига эҳтиёж катта экан. Сўнг бу соҳада анча тажриба тўплаган ўртоғим, айни пайтда муовиним Мирзаносир Раҳимов билан бу масалани яна бир атрофлича ўрганиб чиқдик. Дастлаб Россиядаги шерикларимиз билан бўёнтомир илдизи маҳсулот айирбошлаш ҳисобига у ердан ускуналар келтирдик. Шу тариқа ушбу ўсимлик илдизини қайта ишлайдиган корхонага асос солинди. Ҳозир фирмамизнинг кичик заводидан ташқари русча нашр этиладиган «Новости экономики» даврий газета ва журналимизга ҳам эгамиз. Буларда, асосан, Ўзбекистон, Россия ва чет элларда маҳсулот турларининг нархи, қайси маҳсулотга қаерда эҳтиёж катта, кимга қандай ускуна кераклиги тўғрисида тижорат мақолалари, реклама ва эълонлар бериб борилади. Бу эса, айниқса, республикамиз тадбиркорлари учун арзон маркетинг хизмати сифатида жуда қўл келади.

— Хуллас, бўёнтомирнинг биз билмаган хусусиятлари кўп, — деб суҳбатни давом эттиради Солиҳ ака. — Унинг мана шу қирраларини очиш учун фирмамиз қошида етти кишидан иборат илмий гуруҳ ташкил этдик. Улар яқинда бўёнтомирдан хушбўй чой тайёрлаш усулини ишлаб чиқиб, республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги тасдиғидан ўтказдилар. Энди бу чойни қадоқлаб, дорихоналарга сотувга чиқариш ва кичикроқ фитобарлар ташкил этишни режалаштираяпмиз. Шунингдек, унинг илдизини кукун ҳолига келтириб, чет давлатларга экспорт қилиш ниятимиз ҳам бор. Бунинг учун ҳозирданоқ бир нечта Шарқ мамлакатларидан буюртмалар, таклифлар келиб тушмоқда. Бироқ ҳозир ўсимликни кукунга айлантирадиган ускунани келтириш муаммо бўлиб турибди. Албатта, бу масалани ҳал этиш учун каттагина маблағ зарур. Шу боис ҳозир биз Урал шаҳридаги ва Қозоғистондаги турдош корхоналар билан ҳамкорликни йўлга қўяяпмиз. Чет элдан шериклар ахтараяпмиз. Келгусида кўзланган режаларимиз амалга ошса, маҳсулотларимизни Европанинг бир қанча давлатларига ҳам экспорт қилиш мумкин бўлади. Чунки у ерда бўёнтомир илдизи ёғидан кўра, унинг кукунига талаб катта.

Бир сўз билан айтганда бу борада фирма раҳбарларининг тўплаган тажрибалари етарли, режалари эса улкан. Лекин шунга яраша муаммолари ҳам оз эмас.

— Маҳсулотларимизга жуда бўлмаганда республикамизда харидорлар топилганда эди, — дейди фирма директори муовини Мирзаносир Раҳимов. — Керакли маблағ жамғариб, ишлаб чиқариш турларини янада кенгайтирган бўлардик. Албатта, бу билан биз маҳсулотларимиз ўтмай қолаяпти, демоқчи эмасмиз.

Балки масаланинг кишини ажаблантирадиган томони шундаки, кўпгина соҳалар, масалан, қандолатчилик фабрикалари учун зарур бўлган хомашё ўзимизда бўла туриб, уни Украина ва Россиядан икки баравар қиммат нархда сотиб олишаяпти. Ушбу давлатлар эса бу хомашёни асосан биздан харид қилиб олишади.

Ҳа, Мирзаносир аканинг гапида жон бор. Биз кўпинча Украина «карамели»ни мақтаймиз, чет эл конфетларини хушбўй деб харид қиламиз. Ахир, буларнинг барчаси бўёнтомирни қандолатчиликда кенг қўллай билганидан эмасмикин?

Ишқилиб, нима бўлганда ҳам, бугунги кунда дунёнинг жуда кўпгина давлатлари саноат, медицина, чорвачилик ва қандолатчилик соҳаларида ушбу ўсимликдан хомашё сифатида кенг фойдаланишмоқда. Маълумотларга кўра, собиқ СССРнинг Европа ва Осиё мамлакатларига экспорт қилинадиган маҳсулотларнинг деярли 85 фоизи ана шу ноёб маҳсулотлардан иборат бўлган. Хўш, шундай экан, нега энди бугунги мустақиллик шароитида мазкур арзон хомашёдан фойдалана билмаяпмиз? Ёки уни амалиётга татбиқ этиш фақат фирма раҳбарлари учун керакми? Унда «Ўзозиқовқат» уюшмаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, «Ўзёғмойтамакисаноат» уюшмаси, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзогирсаноат», «Ўзенгилсаноат» уюшмалари раҳбарлари-чи? Улар нега қўл қовуштириб турушибди? Бизнингча, бу масалани ҳам атрофлича ўйлаб кўрсалар, фойдадан ҳоли бўлмасди.

Баҳодир ОСТОНАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Зулфиқор ТОҒАЙ ўғли
олган суратлар.

• «Оқ олтин» — 95

БУВАЙДАЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

Фарғона вилоятининг Бувайда тумани деҳқонлари пахта тайёрлаш режасини уддалади. Улар уйган «оқ олтин» хирмони 27 минг тоннадан ошиб кетди. Гектар бошига ўртача 31,6 центнердан ҳосил кўтарилди. Бувайдаликлар яна 2 минг 300 тонна қимматли саноат хомашёси топширишга қарор қилди.

(ЎзА).

Чортоқ туманидаги «Октябрь» жамоа хўжалигида моҳир пахтакор, уста пиллакор Рисолиқой опа Ёқуббоева номини ҳурмат билан тилга олишади. Опа ўн фарзандни тарбиялаб, вояга етказган. Фарзандлари шифокор, ҳисобчи, ўқитувчи ва бошқа касбларни ардоқлаб, ҳалол меҳнат қилишмоқда. Табиатан тиниб-тинчимас, меҳнатсевар Рисолиқой опа бугунги кунда ҳам қайноқ меҳнат қучоғида. Йил бошида опа хўжаликдан оилавий пудрат усулида 1 гектар ер олиб пахта етиштирди. Бугунги кунда мазкур майдондан 46 центнердан ҳосил йиғиб териб олинди. Ҳосилнинг барчасини опанинг ўзи териб топширди. Умуман, меҳнатсевар бу аёлнинг ҳозиргача хўжалик хирмонига териб тўккан пахтаси 7 тоннадан ошди.

СУРАТДА: Рисолиқой опа Ёқуббоева.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

БИРИДА ЯХШИ, БИРИДА АКСИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНнинг жанубидаги деҳқонлар юрти Тўрткўлда ҳам пахта йиғим-терими қизғин. Туман бўйича ҳар куни 20 мингдан зиёд киши қатнашаяпти. Аҳоли зич жойлашган, «Шўрахон» ширкатлар уюшмасида эса ҳар куни 1500 киши йиллик режанинг ўртача уч фоизи атрофида хомашё термоқда. Бугунгача режадаги 4000 тонна пахтанинг 3500 тоннадан зиёдроғи хирмонга топширилди.

Хомаки ҳисоб-китобларга кўра, ялпи ҳосилдорлик гектарига 35 центнерга етказилади. Бу Қорақалпоғистонда энг юқори кўрсаткичдир. Хўжаликнинг Эгамберди Турсунбоев, Иброҳим Аминов бошлиқ ширкатларида ҳосилдорликни 38-40 центнерга етказиш кўзда тутилмоқда.

«Мискин» ширкатлар уюшмасида бўлганимизда кунлик теримда юқори натижаларга эришилаётганининг гувоҳи бўлдик.

— Уюшмамиз 6 та ширкат ва 365 нафар ер эгаларидан ташкил топган, — дейди бошқарув раиси Ашир Худойбердиев. — Ҳозир теримда 1500 нафарга яқин киши қатнашмоқда. Ҳар куни 110-130 тонна атрофида ҳосил йиғиштириб олинаяпти. Режани ошириб бажарсак, давлат буюртмасидан ташқари топширилган ҳосил ҳисобига 40 миллион сўм даромад қиламиз.

Хўш, тумандаги бошқа хўжаликлардаги аҳвол қандай? Қўлимиздаги маълумотларга асосланиб, бу масалага ойдинлик киритишга ҳаракат қиламиз.

Аввало, қўриқдаги Қ. Нурумбетов номли хўжаликдаги сусткашликлар ҳақида. Ушбу деҳқон-фермерлар уюшмасидаги суғориладиган майдонлар ўртача ҳосилдор ерлардан иборат. Ҳаттоки, баъзи оилавий ер эгалари гектарига 35 центнергача ҳосил олишган. Бироқ, ишчи кучи етишмаслиги яққол сезилиб турибди. Ҳар йилгидай, ҳашарчиларга суяниб қолинганлиги, улар ёрдами билан режани уддалаш кўзда тутилгани боис терим агрегатлари вақтида шайланмади. Қўл теримига ҳам етарли эътибор берилмаётир. 2500 нафар ҳашарчи-ю, теримчи билан бор-йўғи 76-90 тонна пахта терилмоқда, холос. Бу ўртача бир кунда ҳар бир киши 40-45 килограмм пахта тераяпти, дегани.

«Пахтаобод» деҳқон-фермерлар уюшмасида ҳам аҳвол яхши эмас. Ҳашарчиларга ҳаддан ташқари ишонилганлиги туфайли қимматли вақт бой берилаяпти. Хўжаликда ҳозиргача бор-йўғи йиллик режанинг 40 фоизи миқдорида пахта тайёрланган, холос.

Афтидан, тумандаги ушбу жамоа раҳбарлари пайкаллардаги ҳосилга ишониб режа масъулиятини унутишган кўринади. Ахир ҳосилнинг даладагиси эмас, хирмондагиси ҳисоб-ку!

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ, «Халқ сўзи» мухбири.
Жумагелди АШИРОВ, «Аму тонги» газетаси мухбири.

• Ҳамкорлик робиталари

ГЎЗАЛЛИК ВА УЙҒУНЛИК БАЙРАМИ

Ўзбекистон Халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасида Икебана деб аталмиш қадимий япон санъатининг ўтмиши ва ҳозирги равнақига бағишланган учрашув бўлди.

Учрашувда республикамиз жамоат ташкилотларининг фаоллари, пойтахт олий ўқув юртлари талабалари, Ўзбекистонда ишлаётган хорижий дипломатлар иштирок этди. Санъатнинг бу турига мансуб энг машҳур мактаблардан бири — Морибана мактаби вакиллари Японияидан меҳмон бўлиб келишган эди. Бу йил Морибанага асос солинганига юз йил тўлади.

Икебананинг янги йўналиши — Морибана вакили Куниаки Сэки йиғилганларга бу йўналишнинг пайдо бўлиш тарихи ҳақида гапириб берди. XIX аср охирида юзага келган бу услубга машҳур уста Унсин Охара асос солган эди. Морибана анъанавий йўналишларга хос бўлган барча яхши жиҳатларни ўзида мужассамлаштирган. Санъатнинг бу турида фақат гуллargина эмас, шохчалар, япроқлар, гиёҳлар, ҳатто мева ва сабзавот ҳам «тилга киради». Бугунги кунда турли мамлакатларда мазкур мактабнинг 57 та бўлими бор. Япон анъанавий санъатининг бу тури мухлислари кўплиги бежиз эмас. У ўта замонавийлиги ҳамда ўрганиш ва идрок қилиш учун ўнгайлиги билан ҳам фарқланади. Морибана ҳунарини ўрганган ҳар қандай киши ўз композицияларида табиатнинг гўзаллиги, улуғворлиги ва уйғунлигини ўзи идрок этганича ифода қила олиши мумкин.

Учрашувда япониялик меҳмонлар намойиш этган Морибана сабоғи бу фикрнинг яққол далили эди. Унинг иштирокчилари йил фаслларининг тўққиз композициядан иборат ўзига хос оҳанглари туғилишига гувоҳ бўлди.

Мазкур учрашув — уюшманинг Япония жамоат бирлашмалари билан йўлга қўйган яхши алоқалари мевасидир. Бу алоқалар йилдан йилга кўпайиб ва ранг-баранглашиб ҳамда янада самарадор бўлиб бормоқда.

(ЎзА).

БИТИРУВЧИ КУРС ТАЛАБАЛАРИ ВА ДИПЛОМЛИ ШАХСЛАР УЧУН АҚШ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ АСПИРАНТУРАСИДА ЎҚИШ ИМКОНИЯТЛАРИ

1996 йил Эдмунд С. Маски стипендияси дастури

АҚШ ҳукумати 1996 йил учун Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги фуқароларига бериладиган Эдмунд С. Маски номли стипендия дастури бошланганлигини мамнуният билан эълон қилади. Дастур Америка Қўшма Штатлари ахборот агентлигининг молиявий ҳомийлиги ва раҳбарлигида, Таълим ва тил ўрганиш бўйича Америка Ҳамкорлик ташкилоти — АКСЕЛС, Халқаро таълим институти — АЙАЙИ, Халқаро тадқиқотлар ўрганиш ва алмашув кенгаши — АЙРЕКС ва Сорос Жамғармаси томонидан олиб борилади. Дастур қуйидаги соҳалар бўйича аспирантурада 1 ва 2 йиллик ўқишни таклиф қилади:

бизнес бошқаруви; иқтисод; ҳуқуқшунослик; давлат ташкилотларини бошқариш

Стипендиялар МДҲ мамлакатлари фуқаролари бўлган малакали шахсларга АҚШ олийгоҳлари аспирантураларида ўқиш учун молиявий ёрдам тариқасида берилади. Бир йиллик малака ошириш стипендиялари АҚШ аспирантурасида ўқиш учун танланган мутахассислик бўйича камида уч йил меҳнат тажрибасига эга бўлган шахсларга берилади. Дастур хилига ва қатнашчининг танлаган соҳасига қараб бошқа Маски дастури фан даражаси (магистрлик) ва АҚШ институтларида ўқиганлик ҳақида сертификат олишга ҳаракат қилишлари мумкин.

Дастур шартлари ва виза талабларига мувофиқ талабалар дастур муддати тугаганидан сўнг дарҳол энг камида икки йиллик муҳлатга ўз она юртларига қайтишлари лозим.

Танлов очиқ мусобақа шаклида бўлиб, махсус критерияларга жавоб берган барча шахслар дастурда иштирок этишлари мумкин. Дастурга иштирок этиш шартларининг тўлиқ рўйхати мурожаатномада келтирилган. Ушбу шартларнинг баъзилари қуйида келтирилаяпти:

— МДҲ мамлакатларидан бирининг фуқароси;
— АҚШ олийгоҳларида ўқиш учун ўзининг моддий имконияти бўлмаган кишилар;
— мурожаат қилиш вақтида 40 ёшгача бўлган (15 ноябрга қадар);
— олий маълумотли шахслар, ёки 1996 йилнинг июль ойига қадар олий ўқув юртини тугатадиган талабалар ва 1996 йилнинг ёзида ўқишга тайёр шахслар;
— инглиз тилида эркин сўзлай оладиган; барча ярим финал иштирокчилари TOEFL тести топширадилар;
— танлаган мутахассисликлар бўйича касб кўникмаларини ва бошқарувчилик қобилиятларини кўрсата биладиган.

Мурожаатномаларни қуйида келтирилган манзилгоҳларнинг биридан олишингиз мумкин.

Мурожаатномалар 15 ноябрга қадар қабул қилинади.

АКСЕЛС Ташкилоти: Тошкент шаҳри, 700015 Лоҳутий кўчаси, 16-А уй 7-қават, 716-хона Телефон: (3712) 56-55-47

Таълим маслаҳат маркази: Тошкент шаҳри, 700027 Ўзбекистон кўчаси, 80-уй 112 хона Телефон: (3712) 45-80-56

АЙРЕКС ташкилоти: Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси 88-уй, 42-хонадон Телефон: (3712) 35-21-71

АКСЕЛС Самарқанд бўлими: Амир Темур кўчаси, 39 Самарқанд, Ўзбекистон Телефон: (3662) 35-67-80

АКСЕЛС Нукус бўлими: 3 Қорақалпоғистон кўчаси 2-қават, Нукус шаҳри 742000, Қорақалпоғистон Телефон: (36122) 2-60-06

АКСЕЛС Наманган бўлими: Машраб кўчаси, 4-уй 4-қават, 421, 422-хоналар Наманган, Ўзбекистон Телефон: (36922) 6-27-50

• Бугуннинг гапи

ТУРОНЗАМИН йўлларини ҳеч ким Ғафур Ғуломчалик таъриф этолмаган десак муболаға қилмаган бўламиз. Бу кўҳна юртда йўллар кўп. У қон томирлари каби ҳаётбахш бўлгани боис Ватан тақдирини, мамлакат истиқболини белгилайди. Зеро, жаҳонга шу йўллар орқали чиқилади.

Ўзбекистонда энг узун йўллар Томди чўлларидан бошланади. Бу кенгликлардан бошланган йўллар сизни, албатта, чироқ милтираб турган чўпон ўтовларига олиб боради. Қизилқум бағрида чироқлари милтираб турган юзлаб, минглаб шундай ўтовлар бор. Ҳар бир ўтовда чўпоннинг ўзи билан ташвиши ва қувончи яшайди. Мана шу бепоён саҳрода ҳар йили умид баҳори бир марта меҳмон бўлади. Томдиликлар баҳорни ҳар йили интизорлик билан кутадилар. Баҳор эса ўз соғинчларини Орол бўйларига ташлаб кетади. Мен ҳар гал қизилқумлик чўпонлар ҳузурида бўлганимда, улар билан суҳбатлашганимда шоир Абдулла Ориповнинг:

Дунёда одамлар ашамас ахир,
Фақат иродасин синамоқ учун.

— деган сатрлари беихтиёр ёдимга тушаверади.

Табиат қизилқумликларнинг иродасини аллақачон синовдан ўтказган. Шунинг учун улар ота яйловини мангу макон қилишган. Қишнинг қирқ даражали совуғи, ёзнинг эллик даражали иссиғидан қўрқиб, ўз маконини тарк этган чўпонни шу вақтгача эшитганим йўқ. Мен бу ерда аллақандай меҳр-муҳаббат ҳақида лоф-қоф урмоқчи эмасман. Қизилқумда асрлар бўйи давом этиб келаётган чўпон авлодлари яшайди. Уларнинг кўз очиб кўрган дунёси ўтов ва яйлов. Яйловга чиқишади, ўтовга қайтишади. Кейин яна...

Томди жуғрофий ўрни бўйича мамлакатимизнинг энг йирик тумани. Унинг ҳозирги ҳудудига Люксембург, Голландия каби давлатларнинг бир нечтасини жойлаштирса бўлади. Бу гапни томдиликларнинг ўзидан бир неча марта эшитганман. Улар тупроғи тилло замин билан ғурурлансалар арзийди. Не бахтки, тақдир Қизилқумнинг, хусусан Томдининг тупроғини тиллодан яратган. Шу боис бу қадимий юрт заминида Зарафшон ва Учқудуқ каби гўзал шаҳарлар қад ростлади. Ана шундай мунаввар кунларнинг бирида Томди томонларда бўлдик. Чўпон ўтовларида қизғин гурунглар устидан чиқдик. Томдиликларнинг бугунги турмуш ташвишлари ҳақидаги сўзларини эшитдик.

Айтишларига қараганда, бир вақтлар жаҳон бозорини белгилаб турган қоракўл териларимизга, ҳатто африкаликлар ҳам қарамай қўйишди. Албатта, бу масалалар хўжалик, туман ҳамда вилоят раҳбарларини қизиқтирмасди. Чунки, режа бажарилган. Қолган масалани Москва ҳал қиларди.

Хўш, мустақиллик шароитида чўпон-чўлиқлар қандай яшамоқда? Қизилқумда қоракўлчиликнинг истиқболи қандай?

Маълумки, Навоий вилоятида республикамизнинг энг йирик қоракўлчилик базаси вужудга келган. Вилоятимизда қирққа яқин қоракўлчилик хўжалиги мавжуд. Айни пайтда республикада қоракўл терининг 40 фоизи Навоий вилоятида етиштирилади. Шунингдек, чорва маҳсулотларининг 45 фоизи вилоят қоракўлчиларининг ҳиссасига тўғри келади.

1993 йилда вилоят бўйича ҳар юз бош совлиқдан 110 тадан қўзи олинди. Давлатга қоракўл тери, жун, гўшт топшириш режалари ошиғи билан уддаланди.

Ҳозирги ўтиш даврининг мураккабликларига қарамай, республика ҳукумати чўпон-чўлиқларни ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда. Президентимизнинг Фармонига мувофиқ чўпонларнинг меҳнат таътиллари 24 иш кунидан 36 иш кунига узайтирилди. Чорвадорлар қишлоқ хўжалик солиғидан озод қилинди, яшаб турган уйлари шахсий мулк қилиб берилди. Уларнинг чўл минтақасида меҳнат қилаётганлиги ҳисобга олиниб, ойлик маошларига туманлар бўйича алоҳида экологик коэффициент қўшиб берилмоқда. Айни пайтда Президентимиз Фармони бўйича қоракўлчиликда ишлайдиган, ёши армия сафида хизмат қилишга етган ёшлар ҳарбий хизматни чорвачилик соҳасида ўтказадиган бўлдилар. Бу чўпонлар сулоласининг давомийлигини таъминлашда жуда катта аҳамият касб этмоқда.

Масаланинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, 1992 йилдан бошлаб хўжаликлар ўз ички имкониятларига қараб, маҳсулотининг 15 фоизини ихтиёрий сотишлари Фармонда белгилаб қўйилган.

Тан бериб айтайлик: мустақилликка эришилгандан буён икки йил давомида чўпон-чўлиқларга бу қадар катта ғамхўрлик кўрсатилмаганди. Аслида ҳам чўпон меҳнати ана шундай рағбатга лойиқ. Қайта-қайта айтишдан эринмаймиз: Чўпон чинакамига яйлов дарғаси, у турғунлик ва қайта қуриш йилларида ҳозиргидай рўшнолик кўрмаган бўлса-да, меҳнатини аямаган.

Қизилқумда кўп вақтдан бери ўз ечимини кутаётган муаммолар талайгина. Шулардан бири — гўшт комбинатларига мол топшириш масаласи. Гўшт комбинатига Томди, Учқудуқ, Нурота туманлари хўжаликларидан 100 километрдан то 900 километргача йўл босиб моллар вагонларда, юк машиналарида ташиб келтирилади. Бунга кетадиган харажатни тўлаш бўрдоқичилик хўжаликларига ҳам, жамоа хўжаликларига ҳам малол келмоқда. Чунки, ёнилғининг нархи ҳаммага маълум. Бу ҳам етмагандай, шунча олис отардан олиб келинган мол йўлда ўз оғирлигини йўқотади. Бу бўрдоқичилик хўжалигини қизиқтирмайди. Харажат хўжалик зиммасига тушади. Бўрдоқичилик хўжаликлари молнинг калла-почаси, ичак-чавоғини ҳисобдан чиқаришади. Бунинг учун гўшт топширган хўжаликка бир тийин ҳам тўлашмайди.

Иккинчидан, Қизилқумда экологик муаммо тўғрисида кейинги пайтларда тез-тез гапирилмоқда. Орол бўйида рўй бераётган аччиқ қисмат Томди яйловларига ҳам ўзининг совуқ кўланкасини ташлади. Қизилқум кенгликларига шўр ёмғир ёғиши кучаймоқда. Бу табиийки, чўлнинг ўсимлик дунёсига таъсир ўтказмоқда. Шунингдек, қудуқларнинг сувида туз миқдори анча кўпайиб қолди. Бу хўжаликларнинг бир ташвишига ўн ташвиш қўшмоқда. Шўрсув билан қозон қайнатиб бўлмайди. Хўжаликда аҳолига чучук сув ташиб бериш энг катта муаммога айланди. Асосий харажатлар ҳам сув ташишга кетаётгани бугун ҳар бир хўжалик раҳбарига беш қўлдай аён.

Учинчидан, Қизилқумда яйловдан унумли фойдаланиш мутлақо ёддан кўтарилди. Ҳозир мана шу бепоён кенгликларда серўт яйловлар қолмади ҳисоб. Узоқ йиллар Қизилқум яйловларини турли хил геологик-қидирув ташкилотлари аёвсиз «тафтиш» қилдилар. Шунинг учун бу ерларда бўлар-бўлмас қазиб ташланган жойлар ниҳоятда кўп.

Тўртинчидан, чўлда ем-хашак базасини вужудга келтириш кун тартибига қайта-қайта қўйилмоқда. Лекин ҳозирча бунинг матлақо иложи йўқ. Шу йилнинг ўзида чўлдаги барча хўжаликлар асосан суғориладиган туманлардан озуқа тўплашга мажбур бўлдилар. Бунинг турган-битгани харажат устига харажат.

Бешинчидан, сифат масаласига одиллик билан ёндашмоқ зарур. Ҳозир харидоргир маҳсулотларгина бозорга чиқади. Бироқ хўжаликлар топширган маҳсулотлар умумий қозонда қайнамоқда. Кимнинг қай даражада сифатли маҳсулот топширгани шу пайтгача социалистик тушунча билан баҳоланмоқда.

Қизилқум — бағри кенг маскан. Чўлнинг энг катта қисми қумликлардан иборат бўлганлиги учун бу майдонларда ўт-ўланлар жуда кам ўсади. Уларнинг асосийси саксовул. Бу ўсимликнинг Қизилқумда табиий мувозанатни сақлаб туришда аҳамияти катта. Аммо кейинги пайтларда саксовулга ҳам қирон келди. Шу боис қум кўчкилари анча кўпайиб қолди. Бу Қизилқумда бошқа табиий ўсимликларнинг ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетишига олиб келмоқда. Яйловларнинг қашшоқлашиб бораётгани туфайли чўпонлар ҳар фаслда камида 2-3, баъзан 3-4 марта кўчиб, ўтлоқ алмаштиришга мажбур бўлмоқдалар. Чорва молларини қишловдан соғ-омон олиб чиқишга етадиган миқдорда дағал хашак жамғариш жиддий муаммога айланиб қолди.

Чўлдаги аксарият хўжаликлар қурғоқчил келган йиллари бутун республика бўйлаб дағал хашак тўплашга чиқишлар. Табиийки, узоқ жойдан озуқа ташиб келтириш даромаднинг энг катта қисмини ютиб юбормоқда. Ўн-ўн беш йилдан бери Қизилқумда аҳвол шундай. Шу боис суғориладиган туманларда қоракўлчилик давлат хўжаликлари учун ем-хашак етиштиришга ихтисослашган алоҳида хўжаликлар ташкил этиш муаммоси бир неча марта кўтарилди. Лекин ҳозиргача бу муаммо ҳал этилгани йўқ. Энди ҳар бир туман ва хўжалик ўз ташвиши билан овора бўлиб кетди. Демак, қизилқумликлар ўз муаммоларини ўзлари ҳал этиш йўлларини излашларига тўғри келади.

Маҳмуд МАРДИЕВ.
«Халқ сўзи»нинг махсус мухбири.

АЛЛОМА ЮБИЛЕЙИ НИШОНЛАНАДИ

Унинг асарлари қарийб уч асрдан буён мусулмон оламидаги жуда кўп мадрасаларда дарслик сифатида ўқитилди. Оддий халқ тилига ҳамоҳанг битилган ашъорларини одамлар ёддан билишган.

Бу йил таваллудига 350 йил тўладиган Сўфи Оллоёрнинг эл-улусга муҳаббат, поклику садоқатни тараннум этувчи «Туҳфат ул-орифин», «Сабот ул-ожизин», «Маслак ул-мусаххин» каби китоблари бугунги кунда ҳам Туркистондан ташқари Ҳиндистону Покистон, Афғонистону Туркия, Кавказда кенг тарқалгандир.

Бу беназир алломанинг 350 йиллик тўйини у киши яшаган ва маълум муддат ҳоким бўлган Каттақўрғонда кенг нишонлашга қарор қилинди. Ҳозир Каттақўрғондаги кутубхоналарда, мактаб ва урта махсус ўқув юртларида Сўфи Оллоёр ҳаёти, ижодига бағишланган кўргазмалар ташкил этилмоқда. Шунингдек, бир гуруҳ каттақўрғонликлар ўша кунлари Сўфи Оллоёр дафн этилган Денов яқинидаги Ваҳшивор қабристонида бўлишиб, улуғ ҳамюртлари қабрини зиёрат қилиб қайтиш ниятидалар.

М. МУЗАФФАРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ХЎЖАЛИК СУДИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат Солиқ қўмитаси ва Молия вазирлигининг розилиги билан 1995 йил 26 июлда Ўзбекистон Республикаси хўжалик судларини ривожлантириш Фондига маблағ ундириш ва ҳисобига ўтказиш Тартиби тасдиқланди ва 1995 йил 1 августдан кучга кирди.

Ушбу янги Тартибга биноан Ўзбекистон Республикаси хўжалик судларига давлат божини тўлаш даъво аризаси билан мурожаат қилинаётганда (даъво суммасининг 10 фоизи) ва ҳал қилув қарорини назорат тартибида кўриб чиқиш бўйича арз қилинаётганда (низолашилаётган сумманинг 5 фоизи) ҳисобга ўтказиш йўли билан иккита тўлов топшириқномаси асосида амалга оширилади. Яъни давлат божининг 90 фоизи Саноат қурилиш банкининг Тошкент шаҳар Меҳнат бўлимидаги 11-бўлим, 3-параграф, 57-рамзи бўйича 000101957 сонли ҳисоб рақами орқали Ўзбекистон Республикаси бюджетига, 10 фоизи эса Саноат қурилиш банкининг Тошкент шаҳар Меҳнат бўлимидаги 000141865 сонли ҳисоб рақами ва 172627315 сонли МФО коди орқали Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик судининг хўжалик судларини ривожлантириш Фондига ўтказилади.

Алоқа учун телефон: 41-82-03.

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди.

• *Туркистон халқлари маданияти анжумани олдидан*

ТЕРАН ТОМИРЛАР

Туркий халқлар ўтмиши бетакрор қиёфага эга. Улар Марказий Осиё доирасидан ташқарида ҳам ўз салоҳиятини намоён этганлар. Ҳатто милоддан олдинги асрларда бошланган қудратли давлат тизими милоднинг бошларига келганда янада такомил топди. Милоднинг III-IV асрларида Оврупонинг катта қисмини эгаллаган Оврупо Хун империторлиги фикримизнинг ёрқин далилидир. Бинобарин, қудратли ва қадим давлатнинг маънавияти ҳам салмоқли, терандир. Оврупога бориб давлат қурган аждодларимиз у ерларда ёзув маданиятининг, миф ва афсоналарнинг, достонларнинг яратилишига ўз улушларини қўшдилар.

Кўк турк хоқонлиги ўрнига келган уйғур хоқонлиги, ундан сўнг барпо бўлган қирғиз хоқонлиги ҳам Марказий Осиёнинг сиёсий, иқтисодий ва маънавий ҳаётида катта роль ўйнагани, шубҳасиздир. Улардан Энасой ёдгорликлари ва «Манас» бебаҳо бойлик бўлиб бизгача етиб келди.

«Манас» барча туркий халқлар учун муштарак ёдгорлик ҳисобланади. Қирғиз хоқонлиги даврида Талас, Чу водийсида, Енисей дарёси бўйларида туркий-рун ёзувидаги ёдгорликлар куплаб яратилгани маълум. Айни замонда «Манас» ва туркий-рун ёзма ёдгорликларининг шаклланган даври, жуғрофияси ҳам бир-бирига яқиндир. Қирғиз оғзаки адабиётининг, яъни «Манас»нинг манбаларини айрим олимлар Урхун-Енисей ёдномалари билан боғлар эканлар, бу бежиз эмас. «Буюк юриш» даврида шакллана бошлаган «Манас»нинг қадимги қисми билан Енисей ёдномалари ўртасидаги уйғунлик шундай хулосага олиб келади. (IX асрнинг биринчи ярмида қирғизларнинг уйғурлар устидан Урхун ва Тула дарёлари бўйида қилган ғалабаси тарихда «буюк юриш» номини олган).

«Манас» билан туркий Урхун-Енисей ёдномалари ўртасидаги қариндошлик алоқаларини кўрсатувчи омил ғоявий ўхшашликдир.

Улар ўртасидаги яқинликни битта далил орқали кўриш мумкин. Урхун-Енисей ёдномаларида туркийларнинг хитойларга қарам бўлиб қолиши ҳақидаги лавҳа бор. Жумладан, Култегин ёдномасида турк халқининг хитойлар асорати остида чеккан азоб-уқубатлари шундай тасвирланади: «Қағанладуқ қағанын йитиру ыдмыс, Табғач бодунқа бағлық уры оғлын қул болты, силик қыз оғлын кунг болты — Турк халқи хоқонлик қилиб турган хоқонини йўқотиб юборди. Табғач халқига бек бўладиган ўғил боласи билан қул бўлди, сулув қиз боласи билан чўри бўлди».

«Манас» эпосида хитойларнинг қирғиз элига кўрсатган жабр-зулми, қирғизларнинг азоб-уқубатлари тасвирланган парчаларда ёдномалардаги оҳангни пайқаш мумкин:

Қалин қирғиз, элининг,
Ўтовларини қийратиб,
Келин-қизин йиғлатиб,
Алош деган хон чиқмиш,
Ҳайбатидан жон чиқмиш.
Қарши турар жон қолмай,
Сўзга ҳам дармон қолмай,
Олиқ-солиқ солди кўп,
Оғир кун тушди жонига,
Қарши сўзлаб қуйганни
Бўяди ўз қонига.

Култегин ёдномасидан ва эпосдан келтирилган парча шуни кўрсатадики, тарихий воқеаларнинг умумийлиги — ёзма адабиёт билан халқ оғзаки ижоди ўртасидаги қариндошликни белгиловчи асосий омиллардан биридир. Қолаверса, ҳамма халқларда ҳам халқ оғзаки ижоди илк ёзма адабиётнинг шаклланиши учун асосий манбалардан бири бўлган.

Урхун-Енисей ёдномалари билан «Манас» эпоси ўртасидаги қариндошлик алоқалари хусусида М. Авезов билдирган фикрлар диққатга сазовордир. У «Манас» эпоси билан ёдномалар тарихан бир илдизга эга, деган фикрни илгари сурар экан, асосли далилларни келтиради: «Ҳар қандай тадқиқотчи Урхун-Енисей ёдномаларини ўқиб, «Манас» эпосидаги Манас, Алмамбет, Чубақ, Сирғақларнинг қаҳрамонлиги билан ёдномалардаги ҳарбий юришлар, жанглар, олишувлар ўртасидаги ўхшашликни кўриши мумкин. Бундан кейинги чуқур ва аниқ тадқиқотлар «Манас» вариантларини, бу эпос таркибидаги қадимги элементлар ҳисобланган алоҳида жанг лавҳаларини Урхун-Енисей ёдномаларидан кейин биринчи марта Маҳмуд Қошғарийда ёзма равишда қайд этилган эпосларнинг бошқа парчалари билан ҳар томонлама қиёслашни талаб қилади».

Бу жиҳатдан «Манас»нинг таркибий қисми бўлган «Эл ботирлари» ҳақидаги қаҳрамонлик қўшиқларидаги мотив ёки эпосининг йиғи жанрига оид парчалари Енисей ёдномаларининг ҳаммасига хос. Эпосдан бир қўшиқни ва Ачур ёдномасидан бир парчани қиёслаб кўрайлик.

«Манас»да:
Ҳукумдорим яқинларга совға
улашган,
Байжинга борар йўл солган.
Ҳукумдорим беш юз кишин аён олган.
Бойбича қолли саройда,
Болаларинг ўсар қийинчиликла,
Хазинаси олтинга тўла...
Ачур ёдномасида:
Эл оғаси Инанчу билга марҳумлар
аро,
Ўғли оти Куч, ўғлон туғилди.
Отингиз Ури бек,
Элингиз учун ғалаба қозониб, ўз
аёлингизни йўқотиб,
ўзингиз айрилдингиз.
Ердаги тамғали йилқиси сонсиз эди,
Пули кўп эди қора сочидек.
Душманга етган қўшини етти минг
ўғлон эди,
Сизнинг жанговар иемингиз Ури,
элингиз Ўз.

В. Радлов ҳам илк бор «Манас» эпоси парчаларини ёзиб олган пайтда Култегин ёдномасининг баён қилиниши услуби билан унинг баён услуби ўртасидаги уйғунликни алоҳида таъкидлаган эди.

«Манас» билан қадимги туркий ёдномаларнинг яна бир ўхшаш жиҳати шундаки, эпосда Алмамбет образида қушиннинг фаолияти умуман кўринмайди. Култегин ва Тунюқуқ ёдномаларида эса лашкарнинг куч-қудрати лашкарбоши Култегин ва маслаҳатчи ҳамда лашкарбоши Тунюқуқда мужассамлашган. Элегешдан топилган ёдномада эса марҳум: «Мен юзта қаҳрамон жангчининг кучига эга бўлган эдим, душманнинг юзта жангчиси билан дарё бўйида урушган эдим», дейди.

«Манас»нинг «Буюк юриш» қисмида Алмамбетнинг ҳар доим жангда бир ўзи қаҳрамонлик кўрсатиши ва ҳамиша ғалабага эришуви Тунюқуқ ва Култегиннинг фаолиятига ҳамоҳангдир. Алмамбет ёшлигида Хитойда тарбия топган, Тунюқуқ ҳам ёшлигида гаровга берилиб Хитой зодагонлари оиласида тарбияланган. Алмамбет билан боғлиқ кўп воқеалар Урхун дарёси бўйларида бўлиб ўтади. Тунюқуқ ва Култегиннинг ватани эса асли Урхун дарёси бўйларидир. Хуллас, ҳаммаси бир манбаадан озиқ олган.

«Манас» билан қадимги туркий ёдномаларнинг ўртасидаги боғлиқликни таъминловчи воситалардан яна бири — мифологиянинг умумийлигидир. Қадимги туркларда ер ва сув мадҳияси куйлангани ҳақида маълумотлар бор. Улар ер ва сувни муқаддаслаштириб, ўзларининг ҳомийси деб қараганлар. Билга хоқон бир жанг ҳақида ҳикоя қилар экан, «Ер, сув менга мадад берди» дейди. Умуман, ер ва сув культи қадимги турк космогониясида муҳим вазифани бажаради. «Манас»да ер ва сув культининг қадимги туркий ёдномалардаги ер ва сув культига монанд кўринишини учратамиз:

Ер, ер ўлдиги замон,
Сув, сув ўлдиги замон.

Айрим мифологик сюжетлар борки, улар қадимги туркий ёдномалар учун ҳам, туркий эпослар учун ҳам умумийдир. Яъни уларнинг илдизлари энг қадимги даврдаги ишонч-эътиқодларда. Ирқ битиги (Фол китоби, IX аср)да шундай лавҳа бор: «Бек йигит отига томон борди, унинг оқ оти қулунлаган экан. Олтин туёқли бу қулун айғир от бўлади, деди. У туяси томон борди, унинг оқ туяси бўталоқ туғди. Олтин бурундуқли бу бўталоқ яхши туя бўлади, туяларни етаклаб юришга ярайди, деди. Уйига келди, хотини ўғил туққан экан, бек йигит бўлади, деди. Бахтли бек йигит экан, шундай билинглар, жуда яхшидир бу». Мазкур эпизод туркий эпосларнинг аксариятида — «Алпомиш», «Гўрўғли», «Рустамхон» достонларида, Сибирь туркий халқлари, мўғул эртак ва эпосларида сақланган. Сойинбой Ўразбоев вариантида Манас ва унинг оти Оққула бир кунда туғилади: «Чийирди Манасни туғаётган пайтда, Манаснинг отаси Жақип Оққуланинг туғилганини кўрди».

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, «Манас» эпоси билан қадимги туркий ёдномалардаги воқеалар, деталлар, образлар фаолияти, мифологиянинг уйғунлигини қариндошлик алоқалари деб қараш ва келгусида бу йўналишда тадқиқотларни давом эттириш зарур. Чунки қадимги туркий ёдномалар билан «Манас» эпосининг яратувчиси қардош қирғиз халқи билан бир қаторда, барча туркий халқлардир. У ҳаммамизнинг бойлигимиз, ҳаммамизнинг меросимиздир.

Насимхон РАҲМОНОВ,
филология фанлари доктори.

ФАНГА БАХШИДА УМР

«Лоқайд одам олим бўлмас, олим бўлса-да, фикрли бўлмас. Шогирдсиз олим кўзсиз узукка ёки соя бермайдиган дарахтга ўхшайди». Ушбу сатрлар машҳур файласуф ёинки ёзувчи-шоирга тааллуқли эмас, балки Тошкент архитектура ва қурилиш институти ректорининг муовини Эркин Қосимовнинг кундалик дафтаридандир.

У билан суҳбатлашишдан олдин бериладиган саволларни олдиндан тайёрлаб, суҳбатдошимнинг ташқи қиёфасини хаёлан чизиб қўйгандим. Эркин аканинг самимийлиги, камтарин инсон эканлиги мен хаёлан «чизган сурат»даги 60 ёшли профессордан мутлақо фарқ қиларди.

Техника фанлари доктори, Халқаро муҳандислар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Эркин Қосимов шу кунларда ўзининг 60 ёшлик тўйини нишонлаяпти. У Тошкент шаҳрининг Кўкча маҳалласида туғилиб ўсди. Тошкент политехника институтида таҳсил олди, кандидатлик ишларини ёқлади. Профессорлик даражасига кўтарилди. Қатор йиллар мобайнида республика Сув хўжалиги вазирлигида, Тошкент политехника институтида, Халқ таълими вазирлигида турли лавозимларда ишлади. Унинг раҳбарлигида 31 та техника фанлари кандидатлиги, 2 та докторлик иши ёқланди.

— Яқинда шогирдларим билан ҳамкорликда паст ҳароратда шлакоблок чиқиндиларидан цемент олиш технологиясини яратдик, — дейди Эркин ака. — Маълумки цемент олиш учун оҳактош 1450 градус иссиқликда эритилади. Натижада олинган цементнинг таннархи ҳам икки-уч баробар ошиб кетади. Биз яратган технология асосида хоҳлаган иссиқликда цемент олиш мумкин. Буни синовдан ўтказиш учун Хоразм вилояти ҳокимлиги билан келишилган ҳолда Хонқа туманида цемент заводи қурдик. Дастлабки кўрсаткичлар ёмон бўлмади, лекин мутахассисларнинг билимсизлиги, тажрибасизлиги анча панд берди. Айтмоқчиманки республикамизда Европа олимлари яратган технологиялардан ўн-юз чандон кучли технологиялар бор. Улар стол тортмаларида чанг босиб ётибди. Уларни ишлаб чиқаришга татбиқ этиш учун фабрика, қўшма корхоналар билан ҳамкорлик йўқ. Ҳозирги кунда кўпчилик корхона раҳбарлари миллион-миллион маблағ сарфлаб хориждан технология сотиб олиш билан овора. Агар ўша маблағнинг бир қисми олимларимиз яратган технологияларни жорий этишга сарфланса, бир томондан корхонанинг, иккинчи томондан энди-энди тетапоя бўлиб келаётган мустақил Ўзбекистонимизнинг ютуғи ҳамдир.

Олимларимизга мавжуд имкониятлар яратиб берилса, улар билан ҳамкорлик кенг йўлга қўйилса, республикамизнинг кўпгина завод-фабрикаларидан чиқаётган чиқиндиларни улар яратган технологиялар асосида қайта ишлаб, турмушимизда асқотадиган маҳсулотлар олиш мумкин.

— Бир йили Қашқадарёнинг Қамаши туманида бўлганимда тумандаги фойдаланишга бутқул яроқсиз Фузулий номли ўрта мактабда ўқувчиларнинг ўқиш шароитини кўриб ҳайратда қолганман, дея суҳбатни давом эттиради у. Чунки мактаб томи қамишдан, девори эса пахсадан бўлиб, поли умуман йўқ эди. Ёғин-сочинли кунларда ўқувчиларнинг қандай дарс ўқишини тасаввуримга сиғдира олмасдим. Хуллас мактабни оталиққа олдим. Шогирдим С. Бозоров тумандаги катта қурилиш бошлиғи экан. Унинг кўмагида икки қаватли мактаб биносини қуриб битказдик. Олимлар ана шундай мактабларни оталиққа олишса, у ерга бориб дарслар ўтишса ўқувчилар қалбида кўтаринки туйғу пайдо бўлади, уларнинг ўқишга қизиқиши янада кучаяди.

Домла фақат илмий иш билан шуғулланибгина қолмай, бўш вақт топди дегунча шеърлар ҳам машқ қилади. Болаликдан адабиётга ихлоси баланд. У ўзининг ўнлаб илмий мақолалари, монографиялари, яратган ўнлаб кашфиётлари билан жаҳонга танилди. «Бино ва қурилиш материаллари» бўйича ёқлаган кандидатлик иши учун Алмати Давлат архитектура қурилиш академиясининг аъзоси бўлди.

Шоир «Умр ҳам ўтгандек, гўё бир кунда» деганидек кечагина институт остонасидан ҳатлаган, ўзига-ўзи «Бор кучимни илму-фанга бахшида этаман» дея сўз берган талаба бугунги кунда техника фанлари доктори, профессор Эркин Қосимов 60 ёшда. Унинг ҳали ушалмаган орзулари, ниятлари бисёр. Оқила ва тадбиркор, турмуш йўлдоши, бир қизи, икки ўғли, бир-биридан ширин неваралари олимнинг ҳаётдаги чексиз қувончидир. Ана шу қувончнинг умри боқий бўлсин.

Файзулло БОБО ДЎСТ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Футбол*

ПЕШҚАДАМЛАР РАҚОБАТИ ЯНАДА КЕСКИНЛАШДИ

Футбол бўйича тўртинчи мамлакат чемпионати баҳслари якунланишига бор-йўғи уч тур қолди. Аввалги йиллари ушбу турғача мамлакат чемпиони аниқ бўлган эди. Бу йил эса бир йўла уч жамоа чемпионликка даъвогарлик қиляпти.

Мутахассислар 27-турда чемпионликнинг тақдири деярли ҳал бўлишини кутишганди. Бироқ ушбу турдаги пешқадамлар ўртасидаги ўзаро учрашувнинг дуранг билан тугаши чемпионликка даъвогарлар ўртасидаги рақобатни янада чигаллаштирди. Аниқроғи чемпионликнинг тақдири кўпроқ келгуси турнинг «Нефтчи» ва «Навбаҳор» жамоалари ўртасидаги учрашув натижасига боғлиқ бўлиб қолди.

Якшанба куни ўтказилган МҲСК — «Нефтчи» учрашувига мухлислар томонидан қизиқиш катта бўлди. Учрашув бошланишига ҳали икки соат вақт бўлса-да, МҲСК стадиони томон кўплаб мухлислар кела бошлади. Лекин... бу гал ҳам стадионга кириш чипталари 100 сўмгача чиққанлиги учун футбол мухлислари оқимининг бир қисми стадион ташқарисида қолди. Шунга қарамай стадион одатдагига нисбатан томошабинлар билан гавжум бўлди.

Учрашув эса кутилган даражада қизиқарли бўлмади. Аввалига меҳмонлар бироз устунлик қилишди. Биринчи бўлимнинг охирига бориб эса ўйин суръати тенглашди. Ҳар икки дарвоза олдида хавфли вазиятлар камдан-кам юзага келди. Ўйин асосан майдон марказида борди.

Иккинчи бўлимда эса ҳарбийчилар сафида узоқ вақтли танаффусдан сўнг яна Нуъмон Ҳасановнинг пайдо бўлиши, уларнинг ўйинини бироз кучайтирди. Бироқ бир қатор қулай имкониятлардан МҲСК ҳужумчиси Мухтор Қурбонов фойдалана олмади. Учрашув дуранг (0:0) билан тугади.

Шундай қилиб чемпионликнинг тақдири энди кун жиҳатидан «Нефтчи» — «Навбаҳор» учрашуви натижасига боғлиқ бўлиб қолди. Ушбу учрашувда қайси жамоа ғолиб чиқса, бемалол айтиш мумкинки, ўша жамоа чемпион бўлади. Агар «Нефтчи» — «Навбаҳор» учрашувида дуранг қайд қилинса, у ҳолда ҳарбийчиларда ҳам чемпионлик учун 20 фоиз имконият пайдо бўлади. Фақат ҳарбийчилар қолган учрашувларда рақибларини йирик ҳисобларда ютиши керак. Чемпионлик учун даъвогарлик қилаётган жамоаларнинг келгуси учрашувлари қайси клублар билан бўлиши футбол мухлисларини қизиқтириши табиий:

«Нефтчи» — «Навбаҳор», «Нефтчи» — «Политотдел», «Динамо» — «Нефтчи»; «Навбаҳор» — «Машъал», «Чирчиқ» — Навбаҳор»; «Машъал» — МҲСК, МҲСК — «Чирчиқ», «Атласчи» — МҲСК.

Турнирнинг қуйи поғонада жойлашган, яъни Олий лигани тарк этадиган жамоалар ҳам деярли аниқ бўлиб қолди. «Чирчиқ» жамоасида олий лигадаги мавқеини сақлаш учун ҳеч бир имконият қолмаган бўлса, «Темирйўлчи»нинг қолган ҳар бир учрашувда ғалаба қилиши шарт бўлиб қолди. Бундан ташқари қўқонликлар «Машъал»нинг келгуси учрашувларда мағлубиятга учрашидан умид қилиши керак. «Машъал» қолган икки учрашувини чемпионлик учун кураш олиб бораётган жамоаларга қарши ўтказса, «Темирйўлчи» ўз майдонида «Атласчи»ни қабул қилади ва «Чирчиқ» ҳамда «Янгиер»нинг меҳмони бўлади. Дарвоқе, кечаги турдан «Темирйўлчи» ва «Машъал» Қўқонда ўзаро куч синашди. Учрашувда ҳисоб очилмади.

Тошкентда ўтказилган «Пахтакор» — «Янгиер» учрашувида 4:0 ҳисоби қайд этилди. Тўпларнинг учтасини Шуҳрат Маҳсудов киритди. Равшан Бозоров томонидан киритилган тўртинчи тўпни эса йилнинг энг яхши голлари сирасига қўшиш мумкин. Бу голдан сўнг ҳатто шу куни стадионга ташриф буюришган Голландиянинг АЕС фирмаси вакиллари ҳам ўринларидан туриб Бозоровни олқишлашди. 27-турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд қилинди: АСК — «Динамо» — 0:0, «Трактор» — «Навруз» — 2:1, «Политотдел» — «Атласчи» — 1:0, «Сўғдиёна» — «Чирчиқ» — 1:1.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТУРНИР ЖАДВАЛИ

	Ў	Ю	Д	М	Т-П	О
1. «Нефтчи»	27	21	4	2	77:30	67
2. «Навбаҳор»	27	21	3	3	57:20	66
3. МҲСК	27	20	5	2	62:19	65
4. «Пахтакор»	27	17	5	5	60:26	56
5. «Нурафшон»	30	13	1	16	39:23	40
6. «Динамо»	28	10	5	13	23:34	35
7. «Политотдел»	26	10	5	11	30:43	35
8. «Сўғдиёна»	27	10	3	14	38:39	33
9. «Навруз»	27	9	6	12	33:41	33
10. АСК	27	9	5	13	31:46	32
11. «Трактор»	27	8	8	11	27:39	32
12. «Атласчи»	27	9	4	14	28:44	31
13. «Янгиер»	27	8	5	14	29:39	29
14. «Машъал»	28	8	5	15	21:48	29
15. «Темирйўлчи»	27	6	3	18	24:58	21
16. «Чирчиқ»	27	2	7	18	17:47	13

ЗИЁРАТГА... ВЕЛОСИПЕДДА

Самарқанд вилоятининг Челак тумани ҳудудида жойлашган Хожа Исмоил ал-Бухорий масжид ва мақбарасига дунёнинг турли бурчакларидан ҳар йили минглаб кишилар зиёратга келишади. Қуръони Каримдан сўнг мусулмонлар учун иккинчи муқаддас китоб ҳисобланган «Саҳиҳи Бухорий» муаллифининг қабри, айниқса, республикамиз мустақилликка эришгач, ободонлаштирилди, ҳақиқий зиёратгоҳга айлантирилди.

Яқинда бу ерга Фарғона вилоятининг Олтиариқ туманидан Олмамат Ота Мамасиддиқов ҳам зиёратга келдилар. Олтмиш икки ёшли отахоннинг бу сафари шуниси билан эътиборли эдики, у киши Олтиариқдан Челаккача бўлган масофани велосипедда босиб ўтибдилар.

— Қарийб етти кун давом этган бу сафар чоғида йўл-йўлакай юртимиз қишлоқларини, боғ-роғларини томоша қилиш орзуим эди, — дейди отахон. — Шукр, ниятимга етдим. Бу саёҳат, аввало, дилимга тугиб юрган ниятни амалга оширишга имкон берди, қолаверса, йўл давомидаги ҳаракат соғлигимни мустаҳкамлаб, руҳимни тетик қилди.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ЗАФАР» — ВИЛОЯТ ЧЕМПИОНИ

Зафаробод туманида ҳар йили барча соҳалар бўйича халқ хўжалик режалари бажариб келинаётгани, айниқса, пахта сотиш давлат буюртмаси уддаланаётгани катта даромад келтирмоқда. Даромадга яраша буромад деганларидек, ана шу маблағнинг кўп қисми ободончиликка, қишлоқда спорт ва бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш мақсадларига сарфланяпти. Шу боис туман санъаткорлари республика кўрик-танловида совринли ўрин олишди. «Зафар» футбол жамоаси эса вилоят чемпиони бўлди.

Спорт машғулотлари учун яратилган қулай шароит шу ютуқнинг заминидир. Бир йил ичида туман марказидаги ўйингоҳ икки баравар кенгайтирилиб, қайта таъмирланди. Қўшимча томошабин ўриндиқлари, спорт мактаби қуриб ишга туширилди. Эндиликда бир бутун спорт-соғломлаштириш мажмуи фаолият кўрсатмоқда.

— Қишлоқда спортни ривожлантириш амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислоҳотнинг ажралмас қисми бўлиши керак, — деб ҳисоблайди туман ҳокими С. Абдусатторов. Кундалик ишида унинг ўзи мана шу қоидага амал қилади. Натижада, барча хўжаликларда спортнинг футбол ва бошқа турлари билан шуғулланадиган жамоалар фаолият кўрсатяпти.

Ҳ. НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ҲУЖЖАТЛАРНИ ТЕЗ ВА ХАТОСИЗ ТАЙЁРЛАШНИ ХОҲЛАЙСИЗМИ?

ЛЕКСИКОН-ЎЗБЕКИСТОН
ЛИЦЕНЗИЯЛИ МАТН ТАҲРИРЛАГИЧИ

Ўзбек, рус, инглиз, француз ва немис тилларидаги матнларни таҳрирлаш ва имлони автоматик текшириш; бой шрифтлар тўплами ва кенг графика имкониятлари; матрицали, сиёҳли ва лазерли принтерда чоп этиш; локал тармоқда ишлаш.

Ҳамкорликка дилерларни таклиф этамиз.

Тел.: *Тошкентда (3712) 62-25-51, 62-87-31, факс 62-95-61*
Термизда (37622) 4-65-16, 4-65-14, факс 4-18-05.

бодомзор bodomzor

ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ!

"Бодомзор" акционерлик жамияти, корхоналар, ташкилотлар ва барча манфаатдор кишилардан буюртмалар қабул қилмоқда.

Буюртма бергач, сиз янги йил кечаси ташвишлардан халос бўласиз, болаларни бениҳоя қувонтириб, хурсанд этасиз.
Совғалар яхши анъаналарда ва жаҳоннинг энг яхши қандолатчилик фабрикаларида тайёрланган.

ЮКСАК СИФАТ, АРЗОН НАРХЛАР, АЪЛО БЕЗАК.

Ҳар 40-совға бепул!

Бизнинг мутахассисларимиз сизларга буюртмалар бўйича намуналарни элтиб беришади. Намуналар бепул етказиб берилади. Ҳақ тўлаш шакли - турлича!

БИЗ СИЗЛАРНИ КУТАМИЗ!

Қуйидаги телефонлар бўйича бизга қўнғироқ қилинг:
(3712) 63-73-96, 63-99-62, 60-05-74
Бизнинг манзил:
700140, Тошкент, Ж. Обидова кўчаси, 260-уй. Йўналиш - САМПИ институти.

Ўзбекистон Республикаси Давлат Солиқ қўмитаси жамоаси қўмитанинг масъул ходими Ғуломжон Мусаевга отаси **Каримжон ака МУСАЕВнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Физиология ва биофизика институти жамоаси экологик физиология лабораториясининг собиқ мудири, биология фанлари доктори, профессор **Харис Шарипович ХАЙРУТДИНОВнинг** вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

«Ўзбекбирлашув»нинг Тошкент кооператив тижорат коллежи жамоаси, республика матлубот кооперацияси малака ошириш курсининг мудири З. Ш. Сиражевага умр йўлдоши **Кимёхон СИРАЖЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

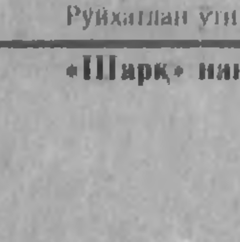

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Худоёров.
Навбатчи — Б. Остонақулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0452 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Босишга топшириш вақти—21.00
Босишга топширилди — 20.40.

1 2 3 4 5 6